

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.8. Christus velut sol operatur in nobis sine libertatis nostræ decrimento.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

peccata multiplicantur tanto te ab hoc diuino longius subtrahis sole: vnde hoc oritur vt tanto fidei lux in te decreseat amplius, quanto peccatorum numerus magis accersit idque eodem modo, vt aliquando omnino lux fidei occidat vt patet in perfidis hæreticis de quibus cum Iob dicere possimus, *ipsi fuerunt rebelles luminibus*. De quibus alias dictum est. An tuam vis tuam stabilire fidem? an desideras vt acceptet & augeatur mysteriorum fidei cognitio? An exoptas superare tentationes, quæ sæpius hac in materia te perturbant? Ad solem hunc per opera bona, confessionem integram, & piam accessu communionem: Experieris etenim id, quod ait Propheta regius quisquis alius ex hac luce participauit: *Accedite ad eum & illuminamini, & facies vestra non confundentur.*

turales auferendo actiones, sed etiam in ipso adiuuando: Quamuis enim ipsa sit quæ realiter folia, fructus, flores, fructusque germinat, illosque nutriat atque ad perfectionem perducat: verum ita cum virtute solis, vt quidquid agit, totum agit fota, mota, & adiuta virtute solis, in qua suis influentijs inersinsecus operatur, vnde cuiusque arboris naturam conseruans in vnaquaque producit, & simul illæ suos producant fructus vt dari liceat, quod sol illos producat arbores adiuuans, & illæ ipsos producant a sole confortata.

Eodem modo sol iste diuinus producit quid boni prouenit in arboribus Ecclesiarum, quæ natura humana: non tamen illam alterans, non illi vim inferens, non ab ea auferens, quod ab ea est inseparabile, id est, non tollens eius libertatem, sed eam adiuuans, eius potentijs in actionibus suis fauens, ita vt nullum fiat bonum absque eius concursu & influxu cælesti, verum tamen sine vilo genere violentiæ in singulis effectus producat suæ naturæ conformes, et cum hæc in homine sic libera, taliter concurret, vt id quod in ipso & per ipsum operatur, fiat, ipse hæc eadem concurrente libertate, ita vt hic pateat illud Salomonis, *Attingit à sine usque ad finem seruitus, & disponit omnia iuauerit*. Hæc est eius illa suauis dispositio, vt, cum ita sit quod quidquid boni fit per eius fiat virtutem quam communikat, hoc cum tanta fiat suauitate, vt illa virtutis concursus, influxus, & adiutorium in vnoquoque agente iuxta suam naturam se modifcet, & cum causis necessarijs, effectus producat necessarios: Cum contingentijs contingentes: Et cum liberis liberis. Doctrina est hæc profundæ verum hanc explicauit, qui spiritum Dei tanta gratia plenitudine habuit, vt illud clarius in Theologia explanauerit quod ceteris videbatur esse obscurius D. Thom. illudque tam planè eius Commentator Card. Caietanus ac libenter exposuit vt nulli intellectui gloriæ diuini gratiæ Zelatori eiusque auxiliij efficacis defensori vllum maneat offenciculum.

§. 8. Christus velut sol operatur in nobis sine libertatis nostræ detrimento.

24. L. 10. ep. 84. ad. demet. 1. 16. 12.

I. Dei cooperatio non officit libertati arbitrii.

D. Amb.

Hoc ipsum argumentum prosecutus D. Ambr. Simul articulum explicat sacis profundæ theologiæ & formâ, quâ Christus bonum quod habemus & agimus, in nobis operatur. Ne cogitaueris quod quamuis ipse hunc omnium Auctor sit illique illis dicere: *Omnia opera nostra operatur in es in nobis Dñe*: dei, co tibi liberum adimat arbitrium. Obijcies inquit D. Ambr. Si quidquid boni facimus & habemus, opus sit diuino soli ad scribendum, quid ego facio: videtur enim quod ipsum illud à meo libero tollas arbitrio: *An forte verendum est, ne liberum tollere videamur arbitrium, cum omnia per que operatur Deus, ad ipsum esse dicimus referenda?* Hoc scias quoddum in te Christus operatur, tuam mouens voluntatem, illamque efficaciter ad bonum determinans, non tibi liberum tollat arbitrium sed quod illud adiuet, foueat, roboret, & confortet vt possit id, quod sine eius gratia & auxilio, illi foret impossibile. *Operante ipso adiuuatur arbitrium non auferitur.*

II. Similitudo.

Sic D. Ambr. hoc ipsum in figura solis attende. Tanta producit sol quanta diximus, & exemplum statuamus in arboribus: in Amigdalæ etenim gignit Amigdalæ, in Piro pira, in Pomo poma, in Cerafo cerafa, non tollendo tamen nec alterando vel vnus harum arborum naturam non illis vim inferendo, sed eam conseruando, non ab anima vegetatiua suas proprias ac na-

quam nobis signum illud solis exponit: licet enim verum sit, quod prædiximus, Christum esse, qui operatur quidquid in nobis bonorum operum meritique inuenitur in ordine ad diuinam suam gratiam & gloriam: Non tamen tua diligentia, tua excluditur in operando quiritur sedulitas, imo declaratur esse necessaria: nam licet veritati consonum sit, quod quotquot fru-

Aut arbor producit, opus sint solis eiusque virtuti adscribendi: si tamen arbor non concutatur pariterque operetur, quod si sterilis sit, nec animam habeat vegetatiuam, quæ humorem de terra exsugat: eumque in se digerat ad fructificandum, nullos profert fructus infacunda: ad rem ponderat D. Anbr. ep. 84. illud Apostoli ad Thimotheum Discipulum suum. *Collabora Euangelio secundum virtutem Dei, qui nos liberauit & vocauit uocatione sua sancta, non secundum opera nostra, sed secundum propositum & gratiam.* Non ait labora sed collabora quod significat pariter vel simul laborare. Cum quo / Cum Deo, cum Christo, cum diuina eius gratia, sicut declarauit se hoc modo laborare Apost. *Plus omnibus laboraui, non ego sed gratia Dei mecum.* Eo modo quo alias explicauimus gratiõẽ Salomonis. *Emisse illa ut mecũ sit & mecũ labores.*

2. Tho. 3.

1. Cor. 15. 10.

§ 9. Ego sum lux mundi. Vltimo declarat quod ipse esset, qui ueniret, Iudeorum desideria completurus.

¶ 15. **Q**uarto in die Dominus hoc lucis symbolo manifestare Iudeis id quod ipsis erat, cum quibus loquebatur. *Iterum ergo dixit eis Iesus Ego sum lux mundi.* Notes aduerbium illud *iterum*. Sapius illis fuerat locutus, dixerat, atque proposuerat quæ pro salute sua illis essent credenda, & Æthiopem lauerat: non ob hoc destitit, sed denuo reuertitur: *Iterum dixit eis.* Quam ardens flagrabat Christus desiderio in cordibus horum contumacium operandi, eorumque obfirmatam emolliendi malitiam, ea de causa semel & iterum reuertitur. Ipse est arca illa diuina, quæ ut muros seditionis euertat. Ciuitatis Iericho, eandem sapenunero circumit. Agricola est ille diuinus: nam si ad primum & secundum ictum quereus illa durissimi Iudeorum cordis non succumbat, alterum & alterum ingeminat. *Iterum.* Indubium est, teste Spiritu S. quod sapientia diuina nullatenus sit ab iniquitate superanda. *Sapientiam non vincit malitia.* Malitia Dæmonis ad vnus animæ perditionem adeo est obfirmata, vt semel & sæpius recurat numquam fatigabilis, quocirca illam Deus comparat incudi. *Sicut malleatoris incus infatigabilis.* Et cum ingressum hac hora non inueniat opportunum, altera reuertitur, quod si minime ex hac parte, per aliam tentat, & si hoc non succe-

847. 7. 30.

16. 41. 15.

dat medium, applicat aliud. Non segnior in perseverando oportet vt sit Dei sapientia ad nostram salutem. Non enim minus nostrum bonum, quam Satan nostram exoptat perditionem. Si namque vnica vice affectum non produxerit, altera & altera reuertitur: etsi ad primum non responderis impulsus, iterat secundum: quod si heri aperueris, recurrit clamans & altera vice hodie: quod si illac ingressum illi negaueris, hac denuo redit aduentiori feruens desiderio benedictionibus implendi, quam Balaam maledictionibus quando Dei populo maledicturus altaribus, conspectus, & præstigia sæpe permutauit.

Hoc Christus perfidis illis varijs in occasionibus exposuit: in parabola de vinea, in similitudine de Patrefamilias qui vicibus iteratis varios famulos misit fructum frugumque petitorios: & de Rege, qui ad cœnam & nuptias filij sui vocaturus misit seruos successiue varios, vt iauitator hortarentur venire, illos semel & sæpius, vt amotos, sic dolorosis illis verbis alliciens. *Ierusalem Ierusalem &c. Quoties volui congregare te filios tuos quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alas.* Quam feruenter, quam amancer elocitat gallina pullos alliciosos.

Nem. 23. & 24.

¶ II. **Obstinatior** Non toleranda fuit illa Pharaonis durities: cum enim illi Moyses crebro loqueretur, eumque flagellis sæpe exderet durioribus, aures tamen aperire eumque audire contempsit. Obduratio est hæc Iudeorum perniciosa: cum enim illis ipse Deus sæpenumero loqueretur nunc blanditijs, nunc minis, nunc promissis, nunc terroribus non illum audiunt: Sed nec minor est illa tua contumacia. Quoties, heu quoties ad tuum Deus cor accessit tacitas inter personarum voces, quibus tibi acclamat: *o Christiane, quo usque tandem vita hæc perseverabit inhonesta?* Attende hanc tibi transuolare celeriter: Cæue ne te mors inopinatum arripiat: considera te periculum æternorum incurrere cruciatuum. Reuolue te Deum geauiter offendisse. Perpende Dæmonem in te suscepisse dominium. Tibi heri locutus est, & hodie iterum loquitur. *Iterum.* Anno præterito ad cordis tui pulsauit osium, & hoc anno reuertitur multoties tibi proponens glottiam cuius iacturam pateris; alias flammam tibi sempiternam obijciens ad quas celeri festinas pede: tu verò semper pertinax oburdescis: vt tibi possit hoc exprobare: *Tota die expandi manus meas ad populum contradiacentem mihi.* Tota die, & horis omnibus manum suam extendit quæ fortius animæ

II. Obstinatior sunt Pharaone Iudæi & non ipsi.